

Lovforslag nr. L 97. Fremsat den 18. november 1992 af industriministeren (Anne Birgitte Lundholt)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om Klagenævnet for Udbud (udbud af bygge- og anlægsarbejder og indkøb i De Europæiske Fællesskaber)

§ 1

I lov nr. 344 af 6. juni 1991 om Klagenævnet for Udbud (udbud af bygge- og anlægsarbejder og indkøb i De Europæiske Fællesskaber) foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Klagenævnet for Udbud behandler klager over overtrædelser af

- 1) fællesskabsretten vedrørende offentlige kontrakter og tilbudsgivning for forsyningsvirksomhed,
- 2) lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v., eller
- 3) de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser.«

2. § 5, stk. 1, affattes således:

»Ved kendelse kan Klagenævnet afvise en sag eller afgøre den i realiteten helt eller delvist. Nævnet kan, bortset fra sager, omfattet af stk. 2, annullere ulovlige beslutninger, midlertidigt afbryde en udbudsprocedure eller pålægge ordregiveren at lovliggøre udbudsforretningen.«

3. I § 5 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. For så vidt angår klager over ordregivere, der på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder udnytter et geografisk område med henblik på efterforskning efter eller udvinding af olie, gas, kul eller andet fast brænd-

sel, kan Klagenævnet, såfremt der i de regler, der er nævnt i § 1, stk. 1, er fastsat straf for overtrædelse af bestemmelserne, og såfremt nævnet skønner, at en overtrædelse ikke vil medføre højere straf end bøde, tilkendegive ordregiveren, at sagen kan afgøres uden yderligere retslig forfølgning, hvis ordregiveren erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig villig til inden for en nærmere angiven frist at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet, bortfalder videre forfølgning.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

4. § 6, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Nævnets afgørelse kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. dog § 5, stk. 2. Finder indbringelsen ikke sted inden for fristen, er nævnets afgørelse endelig.«

5. § 8 affattes således:

»§ 8. Ved afgørelsen af den enkelte sag deltager formanden eller en næstformand. Formandskabet kan dog bestemme, at formanden og en næstformand eller to næstformænd deltager ved afgørelsen. Endvidere deltager 2 eller i særlige tilfælde 4 sagkyndige medlemmer, der udpeges af formanden efter regler fastsat af industriministeren.«

6. I § 10 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. I forbindelse med klager over ordregivere, nævnt i § 5, stk. 2, kan nævnet ikke træffe bestemmelse om opsættende virkning.«

7. § 14, stk. 3, ophæves.

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lov nr. 344 af 6. juni 1991 om Klagenævnet for Udbud (Klagenævnsløven) gennemførte det generelle kontroldirektiv (Rådets direktiv 89/665/EØF af 21. december 1989 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurer i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter). Det fremgår af lovens § 14 og dens forarbejder, at hensigten herudover var at bemyndige industriministeren til administrativt at gennemføre det senere kontroldirektiv for forsyningsvirksomhed (direktiv 92/13/EØF).

I de sidste faser af forhandlingerne om forslaget til kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed, og efter vedtagelsen af Klagenævnsløven, fremkom Kommissionen imidlertid med et ændringsforslag, der på et afgørende punkt adskilte sig fra det oprindelige forslag.

Den 25. februar 1992 vedtog EF's Ministerråd forslaget til kontroldirektiv for forsyningsvirksomhed (Rådets direktiv 92/13/EØF om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelse af EF-reglerne for fremgangsmåden ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation) (bilag 2).

Kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed indeholder i artikel 2, stk. 1, litra c), en reaktionsmulighed, som ikke kendes fra det oprindelige kontroldirektiv og Klagenævnsløven. Medlemsstaterne har nu fået mulighed for at foretage et valg imellem de kendte reaktioner: Annullering af ulovlige beslutninger, midlertidig afbrydelse af udbudsprocedurer eller pålæg om lovliggørelse af udbudsforretninger og, på den anden side, »andre foranstaltninger, der har til formål at bringe den konstaterede overtrædelse til ophør og forhindre, at der påføres de pågældende interesser skade, herunder især muligheden for at kræve betaling af et bestemt beløb, såfremt overtrædelsen ikke bringes til ophør eller undgås.«

Medlemsstaterne kan anvende den sidstnævnte reaktionsmulighed overfor samtlige ordregivere in-

den for forsyningsvirksomhed eller for visse kategorier. Det er dog en betingelse, at valget foretages ud fra objektive kriterier, og medlemsstaterne skal sikre, at foranstaltningerne er effektive.

Idet der gør sig specielle forhold gældende for især off-shore sektoren, f.eks. den særlige afhængighed af vejrlig, og da enhver forsinkelse i et led af et projekt derfor ofte medfører risiko for, at hele projektet forsinkes væsentligt eller eventuelt helt må opgives, er det fundet ønskeligt, at nævnets reaktionsmuligheder i forhold til ordregivere, der udnytter et geografisk område med henblik på efterforskning efter eller udvinding af olie, gas, kul eller andet fast brændsel, begrænses til muligheden for pålæg af en bøde i form af et administrativt bødeforelæg. Nævnet har dog som hidtil mulighed for at afvise en klage.

Den gældende bestemmelse i lovens § 5, stk. 2, foreslås opretholdt, nu som § 5, stk. 3, således at krav om erstatning fortsat ikke kan behandles af nævnet.

Lovforslaget har været forelagt følgende til udtalelse: Entreprenørforeningen, Det Danske Handelskammer, Håndværksrådet, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Praktiserende Arkitekters Råd, Boligselskabernes Landsforening, Byggefagernes Kooperative Landssammenslutning, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, LO, Dansk Arbejdsgiverforening, Kommunernes Landsforening, Amdradsforeningen i Danmark, Dansk Industri, Danske Elværkers Forening, Danmarks Rederiforening, North Sea Operators Committee, Denmark, Finansrådet, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Advokatrådet, P & T, DSB, Tilsynet med Privatbanerne, Fællesrepræsentationen for private Vandværker i Danmark, Danske Fjernvarmeværkers Forening, Hovedstadens Trafik-selskab, De Sammensluttede Vognmænd, Danske Vognmænd, Energiministeriet, Boligministeriet, Finansministeriet (Budgetdepartementet og Administrations- og Personaledepartementet), Indenrigsministeriet, Trafikministeriet, Statsministeriet, Justitsministeriet, Konkurrencerådet, Direktoratet for Statens Indkøb, DONG og KOMGAS.

Lovforslagets administrative og økonomiske konsekvenser

Med gennemførelsen af kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed udvides kredsen af de ordregivere, der er omfattet af nævnets kompetence. Selv om dette må forventes at medføre en vis stigning i antallet af klagesager, vurderes forslaget ikke at ville medføre yderligere statslige udgifter, men i givet fald vil eventuelle merudgifter ved Klagenævnets udvidede ansvarsområde blive afholdt inden for Industriministeriets budget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1.

Forsyningsvirksomhed blev først omfattet af EF's udbudsregler med det såkaldte forsyningsdirektiv (Rådets direktiv 90/531/EØF af 17. september 1990 om fremgangsmåderne ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation). Specifikke kontrolbestemmelser, herunder klagemuligheder, for forsyningsvirksomhed blev herefter vedtaget i 1992 med kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed, der foreskriver, at gennemførelsesbestemmelserne skal træde i kraft senest den 1. januar 1993.

Til gennemførelse af kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed foreslås det at udvide Klagenævnets kompetence til også at omfatte forsyningsvirksomhed som defineret i forsyningsdirektivets art. 2.

Til nr. 2.

I konsekvens af den under nr. 3 foreslåede undtagelse foreslås der tilføjet en henvisning til stk. 2.

Til nr. 3.

Kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed giver medlemsstaterne mulighed for at vælge mellem det oprindelige kontroldirektivs reaktionsmuligheder - annullering af ulovlige beslutninger, afbrydelse af udbudsproceduren eller pålæg om lovliggørelse - eller krav om betaling af et bestemt beløb, såfremt overtrædelsen ikke bringes til ophør eller undgås, jf. art. 2, stk. 1, litra c), i kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed.

I overensstemmelse hermed foreslås det, at Klagenævnet som hidtil enten kan afvise klagen eller afgøre den i realiteten i forbindelse med en konstateret overtrædelse ved at tilkendegive ordregiveren, at sagen kan afgøres uden yderligere retslig forfølgning, hvis ordregiveren erkender sig skyldig i overtrædel-

sen og erklærer sig villig til inden for en nærmere angiven frist at betale en af nævnet i tilkendegivelsen fastsat bøde. Klagenævnets adgang hertil foreslås begrænset til at omfatte ordregivere, der på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder udnytter et geografisk område med henblik på efterforskning efter eller udvinding af olie, gas, kul eller andet fast brændsel. Det er endvidere en forudsætning, at der i de regler, der er nævnt i § 1, stk. 1, er fastsat straf for overtrædelse af bestemmelserne, samt at nævnet skønner, at en overtrædelse ikke vil medføre højere straf end bøde i medfør af de nævnte regler.

Den foretagne afgrænsning af, hvem der er omfattet af bestemmelsen, svarer til afgrænsningen af, hvilke forsyningsvirksomheder Kommissionen kan give en eventuel dispensation i henhold til art. 3 i forsyningsdirektivet (90/531/EØF). De særlige forhold, der kan gøre sig gældende for denne sektor, er således tidligere erkendt af både Rådet og Kommissionen.

Ved fastsættelsen af bødens størrelse skal det sikres, at beløbet er stort nok til at virke præventivt, jf. art. 2, stk. 5, i kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed.

Såfremt en ordregiver vedtager en bøde i henhold til Klagenævnets tilkendegivelse, bortfalder yderligere forfølgning. Betales den vedtagne bøde ikke i rette tid, kan den inddrives. Vedtager ordregiveren ikke bøden, indgiver Klagenævnet politianmeldelse med henblik på indbringelse for domstolene.

En sådan bøde træder ikke i stedet for erstatningskrav. Såfremt nogen efter dansk rets almindelige erstatningsregler kan kræve erstatning af den virksomhed, der har overtrådt reglerne, har de sædvanlig adgang til at få pålagt et sådant krav ved siden af bøden ved domstolene, jf. den gældende lovs § 5, stk. 2, der nu bliver stk. 3.

Til nr. 4.

Som konsekvens af det nye stk. 2 i § 5 foreslås indsat en henvisning hertil, jf. bemærkningerne til nr. 3.

Til nr. 5.

Da kontrollen med reguleringen af udbudsområdet er ret ny og kompliceret samtidig med, at der ofte er ret store økonomiske interesser involveret, er det efter anbefaling fra nævnets formandskab fundet hensigtsmæssigt at gøre det muligt, at formandskabet frit skal kunne afgøre, om en eller to juridiske dommere skal deltage ved afgørelsen af en sag.

F. t. l. vedr. Klagenævnet for Udbud

Til nr. 6.

Forslaget præciserer, at nævnet ikke kan træffe bestemmelse om opsættende virkning for så vidt angår de udbud, der er omfattet af bestemmelsen i § 5, stk. 2. I modsat fald ville formålet med denne særlige bestemmelse forspildes.

Til nr. 7.

Forslaget indebærer, at den gældende lovs § 3, stk. 2, der endnu ikke er sat i kraft, træder i kraft den 1. januar 1993, jf. iøvrigt bemærkningerne til nr. 1.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 1993, hvilket er det tidspunkt, der er fastsat for gennemførelsen af kontroldirektivet for forsyningsvirksomhed. Dette svarer til det tidspunkt, hvor forsyningsvirksomhed bliver omfattet af udbudsreglerne, jf. Boligministeriets og Industriministeriets bekendtgørelser af 27. august 1992 om udbud af bygge- og anlægsarbejder henholdsvis indkøb inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation i De Europæiske Fællesskaber.

Bilag 1

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov nr. 344 af 6. juni 1991 om Klagenævnet for Udbud (udbud af bygge- og anlægsarbejder og indkøb i De Europæiske Fællesskaber) foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

»Klagenævnet for Udbud behandler klager over overtrædelser af

- 1) fællesskabsretten vedrørende offentlige kontrakter og tilbudsgivning for forsyningsvirksomhed,
- 2) lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af bygge- og anlægskontrakter og indkøb m.v., eller
- 3) de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser.«

»§ 1. Klagenævnet for Udbud behandler klager over overtrædelser af fællesskabsretten vedrørende offentlige kontrakter eller lov om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter og offentlige indkøb m.v. samt de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser.«

2. § 5, stk. 1, affattes således:

»Ved kendelse kan Klagenævnet afvise en sag eller afgøre den i realiteten helt eller delvist. Nævnet kan, bortset fra sager, omfattet af stk. 2, annullere ulovlige beslutninger, midlertidigt afbryde en udbudsprocedure eller pålægge ordregiveren at lovliggøre udbudsforretningen.«

»§ 5. Ved kendelse kan nævnet afvise en sag eller afgøre den i realiteten helt eller delvist, herunder annullere ulovlige beslutninger, midlertidigt afbryde en udbudsprocedure el-

ler pålægge ordregiveren at lovliggøre udbudsforretningen.«

3. I § 5 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. For så vidt angår klager over ordregivere, der på grundlag af særlige eller eksklusive rettigheder udnytter et geografisk område med henblik på efterforskning efter eller udvinding af olie, gas, kul eller andet fast brændsel, kan Klagenævnet, såfremt der i de regler, der er nævnt i § 1, stk. 1, er fastsat straf for overtrædelse af bestemmelserne, og såfremt nævnet skønner, at en overtrædelse ikke vil medføre højere straf end bøde, tilkendegive ordregiveren, at sagen kan afgøres uden yderligere retslig forfølgning, hvis ordregiveren erkender sig skyldig i overtrædelsen og erklærer sig villig til inden for en nærmere angiven frist at betale en i tilkendegivelsen angivet bøde. Betales bøden i rette tid, eller bliver den efter vedtagelsen inddrevet, bortfalder videre forfølgning.

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

»Stk. 2. Krav om erstatning kan ikke behandles af nævnet.«

4. § 6, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Nævnets afgørelse kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. dog § 5, stk. 2. Finder indbringelsen ikke sted inden for fristen, er nævnets afgørelse endelig.«

»Stk. 2. Nævnets afgørelse kan indbringes for domstolene senest 8 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Finder indbringelsen ikke sted inden for fristen, er nævnets afgørelse endelig.«

5. § 8 affattes således:

»§ 8. Ved afgørelsen af den enkelte sag deltager formanden eller en næstformand. Formandskabet kan dog bestemme, at formanden og en næstformand eller to næstformænd deltager ved afgørelsen. Endvidere deltager 2 eller i særlige tilfælde 4 sagkyndige medlemmer, der udpeges af formanden efter regler fastsat af industriministeren.«

»§ 8. Ved afgørelsen af den enkelte sag deltager formanden eller en næstformand og 2 eller i særlige tilfælde 4 sagkyndige medlemmer, der udpeges af formanden efter regler fastsat af industriministeren.«

6. I § 10 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. I forbindelse med klager over ordregivere, nævnt i § 5, stk. 2, kan nævnet ikke træffe bestemmelse om opsættende virkning.«

»§ 10. En klage har kun opsættende virkning, i det omfang dette er fastsat i lovgivningen. Hvor særlige grunde taler derfor, kan nævnet eller formanden på dets vegne dog bestemme, at en klage tillægges opsættende virkning.«

7. § 14, stk. 3, ophæves.

»Stk. 3. § 3, stk. 2, træder i kraft ved industriministerens bestemmelse herom.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1993.

Bilag 2

RÅDETS DIREKTIV 92/13/EØF

af 25. februar 1992

om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelse af EF-reglerne for fremgangsmåden ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation

RÅDET FOR DE EUROPÆISKE
FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til Traktaten om Oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 100 A,

under henvisning til forslag fra Kommissionen (1),

i samarbejde med Europa-Parlamentet (2),

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg (3), og

ud fra følgende betragtninger:

I Rådets direktiv 90/531/EØF af 17. september 1990 om fremgangsmåderne ved tilbudsgivning inden for vand- og energiforsyning samt transport og telekommunikation (4) fastsættes der regler for tilbudsgivning, der skal sikre mulige leverandører og entreprenører rimelige chancer, men det indeholder ikke specifikke bestemmelser, som kan sikre en effektiv anvendelse;

de nuværende mekanismer på såvel nationalt plan som fællesskabsplan til sikring af denne anvendelse er ikke altid tilstrækkelige;

det forhold, at der ikke findes effektive klagemuligheder, eller at de eksisterende klagemuligheder er utilstrækkelige, vil kunne afholde virksomheder i Fællesskabet fra at afgive tilbud; medlemsstaterne må derfor råde bod på denne situation;

Rådets direktiv 89/665/EØF af 21. december 1989 om samordning af love og administrative bestemmelser vedrørende anvendelsen af klageprocedurerne i forbindelse med indgåelse af offentlige indkøbs- samt bygge- og anlægskontrakter (5) er begrænset til procedurerne for indgåelse af

kontrakter henhørende under Rådets direktiv 71/305/EØF af 26. juli 1971 om samordning af fremgangsmåderne med hensyn til indgåelse af offentlige bygge- og anlægskontrakter (6), senest ændret ved direktiv 90/531/EØF, og Rådets direktiv 77/62/EØF af 21. december 1976 om samordning af fremgangsmåderne ved offentlige indkøb (7), senest ændret ved direktiv 90/531/EØF;

adgang til på fællesskabsplan at konkurrere om offentlige kontrakter i de pågældende sektorer kræver, at der vedtages bestemmelser med henblik på at stille passende klageprocedurer til rådighed for leverandører eller entreprenører i tilfælde af overtrædelse af fællesskabsretten på området eller af de nationale regler til gennemførelse af denne ret;

det er nødvendigt at foreskrive en betydelig udvidelse af garantiene for gennemsigtighed og ikke-forskelsbehandling, og for at den kan få konkrete virkninger, er det vigtigt, at der findes effektive og hurtige klagemuligheder;

der bør tages hensyn til, at retsordenen i visse tilfælde er af en særlig karakter ved at bemyndige medlemsstaterne til at vælge mellem forskellige muligheder med samme virkning for så vidt angår klageinstansernes beføjelser;

en af disse muligheder omfatter beføjelse til at gribe direkte ind i ordregiverens udbudsprocedurer, for eksempel ved at suspendere disse procedurer eller ved at annullere afgørelser eller diskriminerende klausuler i dokumenter og publikationer;

den anden mulighed omfatter beføjelse til at lægge effektivt indirekte pres på ordregiverne for at få dem til at bringe eventuelle overtrædelser til ophør eller forhindre dem i at begå overtrædelser og for at undgå, at der forvoldes skade;

der skal altid være muligheder for at fremsætte krav om skadeserstatning;

når en person fremsætter krav om skadeserstatning for så vidt angår omkostningerne i forbindelse med udarbejdelse af et tilbud eller med deltagelse i en udbudsprocedure, er vedkommende ikke forpligtet til, med henblik på at få disse omkostninger godtgjort, at bevise, at han ville have fået tildelt ordren, hvis overtrædelsen ikke var blevet begået;

(1) EFT nr. C 216 af 31. 8. 1990, s. 8, og EFT nr. C 179 af 10. 7. 1991, s. 18.

(2) EFT nr. C 106 af 22. 4. 1991, s. 82, og EFT nr. C 39 af 17. 2. 1992.

(3) EFT nr. C 60 af 8. 3. 1991, s. 16.

(4) EFT nr. L 297 af 29. 10. 1990, s. 1.

(5) EFT nr. L 395 af 30. 12. 1989, s. 33.

(6) EFT nr. L 185 af 16. 8. 1971, s. 5.

(7) EFT nr. L 13 af 15. 1. 1977, s. 1.

det vil være hensigtsmæssigt, at de ordregivere som efterkomme reglerne for tilbudsgivning, kan bekendtgøre dette på passende måde; et sådant skridt forudsætter en undersøgelse af ordregiverens procedurer og praksis ved tilbudsgivning, foretaget af uvildige personer;

til dette formål vil det være hensigtsmæssigt at indføre en atteringsordning der omfatter en erklæring om korrekt anvendelse af reglerne for tilbudsgivning i form af en bekendtgørelse, der skal offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*;

ordregiverne bør have mulighed for at anvende atteringsordningen, hvis de ønsker det; medlemsstaterne skal give dem denne mulighed; med henblik herpå kan de enten selv etablere ordningen eller tillade ordregiverne at anvende en atteringsordning, der er indført i en anden medlemsstat, de kan overdrage ansvaret for gennemførelsen af atteringsundersøgelsen til personer, erhverv eller personale fra institutioner;

den nødvendige fleksibilitet i forbindelse med indførelsen af en sådan ordning sikres ved den fastsættelse af de væsentlige krav til ordningen, der er indeholdt i dette direktiv; de operationelle detaljer bør fastsættes i europæiske standarder, som dette direktiv henviser til;

det kan blive nødvendigt for medlemsstaterne at fastsætte sådanne detaljer før vedtagelsen af de regler, der er indeholdt i de europæiske standarder, eller som en tilføjelse til disse regler;

når virksomhederne ikke indgiver klage, vil visse overtrædelser ikke kunne bringes til ophør, medmindre der indføres en særlig mekanisme;

det er derfor vigtigt, at Kommissionen, når den finder, at der under en udbudsprocedure er begået en klar og åbenbar overtrædelse, kan gribe ind over for medlemsstatens kompetente myndigheder og den pågældende ordregiver, således at der kan træffes passende foranstaltninger med henblik på hurtigt at bringe overtrædelserne til ophør;

det må sikres, at der er mulighed for en forligsmekanisme på fællesskabsplan, således at uoverensstemmelser kan afgøres i mindelighed;

den praktiske gennemførelse af dette direktiv skal tages op til fornyet overvejelse samtidig med direktiv 90/531/EØF på grundlag af oplysninger fra medlemsstaterne om, hvorledes de nationale klageprocedurer fungerer;

dette direktiv bør iværksættes samtidig med direktiv 90/531/EØF;

der bør indrømmes Kongeriget Spanien, Den Helleniske Republik og den Portugisiske Republik passende længere frister til at gennemføre dette direktiv under hensyn til datoen for iværksættelsen af direktiv 90/531/EØF i disse lande —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

KAPITEL I

Klagemuligheder på nationalt plan

Artikel 1

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at der effektivt og navnlig så hurtigt som muligt kan indgives klage over ordregiverens beslutninger på de betingelser, der er anført i de følgende artikler, særlig artikel 2, stk. 8, med den begrundelse, at beslutningerne er i strid med fællesskabsretten vedrørende tilbudsgivning eller de nationale regler til gennemførelse af denne ret, for så vidt angår:

- a) de fremgangsmåder ved tilbudsgivning, der henhører under direktiv 90/531/EØF, og
- b) overholdelsen af artikel 3, stk. 2, litra a), i nævnte direktiv, når det drejer sig om de ordregivere, for hvilke denne bestemmelse finder anvendelse.

2. Medlemsstaterne påser, at der mellem virksomheder, som kan gøre en skade gældende i forbindelse med en udbudsprocedure, ikke finder forskelsbehandling sted på grund af den sondring, der i dette direktiv foretages mellem de nationale regler til gennemførelse af fællesskabsretten og de øvrige nationale regler.

3. Medlemsstaterne påser, at der er adgang til klageprocedurerne efter nærmere bestemmelser, som medlemsstaterne kan fastsætte, i det mindste for personer, der har eller har haft interesse i at få tildelt en bestemt ordre, og som har lidt eller vil kunne lide skade som følge af en påstået overtrædelse. Medlemsstaterne kan navnlig kræve, at en person, der ønsker at anvende en sådan procedure, på forhånd har underrettet ordregiveren om den påståede overtrædelse og om, at vedkommende agter at indgive klage.

Artikel 2

1. Medlemsstaterne påser, at de foranstaltninger, der træffes med henblik på de i artikel 1 omhandlede klageprocedurer, omfatter de nødvendige beføjelser til:

enten

- a) hurtigst muligt og som hastesag at træffe midlertidige foranstaltninger, der har til formål at bringe den påståede overtrædelse til ophør eller forhindre, at der påføres de pågældende interesser anden skade, herunder foranstaltninger med henblik på at suspendere eller foranledige suspension af den pågældende udbudsprocedure eller gennemførelsen af enhver beslutning, der er truffet af ordregiveren og
- b) at annullere eller foranledige annullering af ulovlige beslutninger, herunder at fjerne de diskriminerende tekniske, økonomiske eller finansielle specifikationer i udbudsbekendtgørelsen den periodisk vejledende bekendtgørelse, bekendtgørelsen om anvendelse af et kvalifikationssystem, anmodningen om at afgive bud, udbudsbetingelserne eller ethvert andet dokument i forbindelse med den pågældende udbudsprocedure

eller

- c) hurtigst muligt, som hastesag, hvis det lader sig gøre, og om nødvendigt ved en afsluttende procedure med hensyn til sagens substans, at træffe andre foranstaltninger end de i litra a) og b) nævnte, der har til formål at bringe den konstaterede overtrædelse til ophør og forhindre, at der påføres de pågældende interesser skade, herunder især muligheden for at kræve betaling af et bestemt beløb, såfremt overtrædelsen ikke bringes til ophør eller undgås.

Medlemsstaterne kan foretage dette valg for så vidt angår samtlige ordregivere eller for visse kategorier af ordregivere, der fastlægges på grundlag af objektive kriterier, idet de under alle omstændigheder skal sikre, at de trufne foranstaltninger er effektive hvad angår det formål at forhindre, at der påføres de pågældende interesser skade

- d) og, i begge ovennævnte tilfælde, at tilkende skadelidte personer skadeserstatning.

Når der kræves skadeserstatning med den begrundelse, at en beslutning er ulovlig, kan medlemsstaterne bestemme, at den anfægtede beslutning, hvis deres nationale retssystem kræver det, og hvis dette retssystem omfatter instanser med den fornødne kompetence hertil, først skal annulleres eller erklæres ulovlig.

- De i stk. 1 omhandlede beføjelser kan tillægges særlige instanser, der har ansvaret for forskellige aspekter af klageproceduren.
- Klageprocedurerne skal ikke i sig selv nødvendigvis automatisk have opsættende virkning for de udbudsprocedurer, som de vedrører.
- Medlemsstaterne kan foreskrive, at den ansvarlige instans, når den undersøger, om der skal træffes midlertidige foranstaltninger, kan tage hensyn til de sandsynlige følger af sådanne foranstaltninger for alle interesser, som vil kunne skades, samt til almenvellet, og beslutte ikke at give sit samtykke hertil, når de negative følger af sådanne

foranstaltninger vil være større end fordelene. En beslutning om ikke at tillade midlertidige foranstaltninger berører ikke de øvrige rettigheder, som den person, der anmoder om disse foranstaltninger, måtte gøre krav på.

- Det beløb, der skal betales i henhold til stk. 1, litra c), skal være stort nok til at afholde ordregiveren fra at begå en overtrædelse eller fortsætte med en overtrædelse. Betalingen af dette beløb kan gøres betinget af, at det ved en endelig afgørelse fastslås, at der er blevet begået en overtrædelse.

- Virkningerne af udøvelsen af de i stk. 1 omhandlede beføjelser på en kontrakt, som følger efter tildeling af en ordre, fastlægges efter national ret. Endvidere kan en medlemsstat, undtagen når en beslutning skal annulleres, inden der ydes skadeserstatning, bestemme, at efter indgåelsen af en kontrakt, som følger efter tildeling af en ordre, begrænses den for klageprocedurerne ansvarlige instans' beføjelser til ydelse af skadeserstatning til enhver, som har lidt skade på grund af en overtrædelse.

- Når en person fremsætter et krav om skadeserstatning for så vidt angår omkostningerne i forbindelse med udarbejdelse af et tilbud eller med deltagelse i en udbudsprocedure, skal vedkommende alene bevise, at der er sket overtrædelse af fællesskabsretten vedrørende tilbudsgivning eller de nationale regler til gennemførelse af denne ret, samt at han ville have haft en reel mulighed for at få tildelt ordren, men at denne mulighed blev forspildt på grund af overtrædelsen.

- Medlemsstaterne påser, at de afgørelser, der træffes af de for klageprocedurerne ansvarlige instanser, kan gennemføres effektivt.

- Når de instanser, der er ansvarlige for klageprocedurerne, ikke er retsinstanter, skal deres afgørelser altid begrundes skriftligt. I så fald skal der desuden træffes dispositioner til at sikre de procedurer, hvorved enhver foranstaltning, der formodes at være ulovlig, og som træffes af den kompetente myndighed i første instans, eller enhver formodet forsømmelse i udøvelsen af de beføjelser, der er tildelt denne, kan appelleres eller indbringes for en anden instans, som er en ret i henhold til Traktatens artikel 177, og som er uafhængig i forhold til ordregiveren og til myndigheden i første instans.

Udnævnelsen af medlemmerne af den uafhængige instans og udløbet af deres embedsperiode er undergivet de samme betingelser, som gælder for dommere, for så vidt angår den myndighed, der er ansvarlig for deres udnævnelse, varigheden af deres embedsperiode og muligheden for deres afsættelse. I det mindste skal formanden for denne uafhængige instans have samme juridiske og faglige kvalifikationer som en dommer. Den uafhængige instans træffer sine afgørelser efter en kontradiktorisk procedure, og disse afgørelser har på grundlag af bestemmelser, som fastsættes af hver medlemsstat, retsvirkninger med bindende kraft.

KAPITEL 2

Attesting

Artikel 3

Medlemsstaterne giver ordregiverne mulighed for at anvende en attesteringsordning, der er overensstemmelse med artikel 4 til 7.

Artikel 4

Ordregiverne kan regelmæssigt lade de udbudsprocedurer, der henhører under anvendelsesområdet for direktiv 90/531/EØF, og den praktiske anvendelse deraf undersøge med henblik på at få udstedt en attest, hvori det fastslås, at disse procedurer på det pågældende tidspunkt er i overensstemmelse med fællesskabsretten vedrørende tilbudsgivning og de nationale bestemmelser til gennemførelse af denne ret.

Artikel 5

1. Attestatorerne skal for ordregivernes regning udarbejde en skriftlig rapport om resultaterne af deres undersøgelse. Inden attestatorerne udsteder den i artikel 4 nævnte attest til ordregiverne, skal de sikre sig, at de uregelmæssigheder, de eventuelt har konstateret med hensyn til udbudsprocedurerne og den praktiske anvendelse deraf, er blevet rettet, og at der er truffet foranstaltninger til at undgå, at de gentager sig.

2. De ordregivere, der har fået en attest, kan medtage følgende erklæring i de bekendtgørelser, der skal offentliggøres i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* i henhold til artikel 16 til 18 i Rådets direktiv 90/531/EØF:

»Der er til ordregiveren i overensstemmelse med Rådets direktiv 92/13/EØF udstedt en attest, hvori det fastslås, at hans udbudsprocedurer og den praktiske anvendelse deraf den . . . var i overensstemmelse med fællesskabsretten vedrørende tilbudsgivning og de nationale bestemmelser til gennemførelse af denne ret.«

Artikel 6

1. Attestatorerne skal være uafhængige af ordregiverne og være fuldstændig objektive under udførelsen af deres opgaver. De skal yde passende garantier for relevante faglige kvalifikationer og erfaringer.

2. Personer, erhverv eller personale fra institutioner, der skal udøve hvervet som attestatorer, kan udpeges af den pågældende medlemsstat, når denne finder, at de opfylder kravene i stk. 1. Med henblik herpå kan medlemsstaten

kræve de faglige kvalifikationer, den anser for at være relevante, og som mindst svarer til et eksamensbevis for en videregående uddannelse i henhold til direktiv 89/48/EØF⁽¹⁾, eller bestemme, at visse kompetencegivende faglige eksamener, der afholdes eller anerkendes af staten, giver disse garantier.

Artikel 7

Bestemmelserne i artikel 4, 5 og 6 skal betragtes som væsentlige krav med henblik på udarbejdelsen af europæiske standarder for attestingen.

KAPITEL 3

Interventionsmekanisme

Artikel 8

1. Kommissionen kan påberåbe sig de i denne artikel fastlagte procedurer, når den før indgåelsen af en kontrakt finder, at der er begået en klar og åbenbar overtrædelse af fællesskabsbestemmelserne vedrørende indgåelse af kontrakter i forbindelse med en udbudsprocedure, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 90/531/EØF, eller for så vidt angår artikel 3, stk. 2, litra a), i nævnte direktiv, når det drejer sig om ordregivere, for hvilke denne bestemmelse finder anvendelse.

2. Kommissionen meddeler den pågældende medlemsstat og den pågældende ordregiver grundene til, at den finder, at der er begået en klar og åbenbar overtrædelse, og anmoder om, at den bringes til ophør ved passende midler.

3. Senest 30 dage efter modtagelsen af den i stk. 2 omhandlede meddelelse fremsender den pågældende medlemsstat til Kommissionen:

- en bekræftelse af, at overtrædelsen er bragt til ophør, eller
- en begrundet konklusion med redegørelse for, hvorfor forholdet ikke er bragt i orden, eller
- en meddelelse om, at den pågældende udbudsprocedure er blevet suspenderet, enten på ordregiverens eget initiativ eller som led i udøvelsen af de beføjelser, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, litra a).

4. En begrundet konklusion i henhold til stk. 3, litra b), kan bl.a. være baseret på det forhold, at den påståede overtrædelse allerede er genstand for appel eller er indbragt for en instans som omhandlet i artikel 2, stk. 9. I så fald underretter medlemsstaten Kommissionen om resultatet af disse procedurer, så snart det er kendt.

⁽¹⁾ EFT nr. L 19 af 24. 1. 1989, s. 16.

5. Hvis der gives meddelelse om, at en udbudsprocedure er blevet suspenderet under de i stk. 3, litra c), fastsatte omstændigheder, giver medlemsstaten Kommissionen meddelelse om ophævelsen af suspensionen eller om indledningen af en anden udbudsprocedure, der helt eller delvis har tilknytning til den foregående procedure. Denne nye meddelelse skal indeholde en bekræftelse af, at den påståede overtrædelse er bragt til ophør, eller en begrundet konklusion med en redegørelse for, hvorfor forholdet ikke er bragt i orden.

KAPITEL 4

Forlig

Artikel 9

1. Enhver, der har eller har haft interesse i at få tildelt en kontrakt, der er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 90/531/EØF, og som inden for rammerne af denne udbudsprocedure anser sig for at have lidt eller at risikere at lide skade som følge af manglende overholdelse af fællesskabsretten vedrørende tilbudsgivning eller de nationale regler til gennemførelse af denne ret, kan anmode om anvendelse af den forligsprocedure, der er fastsat i artikel 10 og 11.

2. Den i stk. 1 omhandlede anmodning fremsendes skriftligt til Kommissionen eller til de nationale myndigheder, der er anført i bilaget. Disse myndigheder fremsender snarest muligt anmodningen til Kommissionen.

Artikel 10

1. Når Kommissionen på grundlag af den i artikel 9 nævnte anmodning finder, at uoverensstemmelsen vedrører den korrekte anvendelse af fællesskabsretten, opfordrer den ordregiveren til at erklære, om denne er rede til at deltage i forligsproceduren. Hvis ordregiveren nægter at deltage, giver Kommissionen den person, der har indgivet anmodningen, meddelelse om, at proceduren ikke kan iværksættes. Hvis ordregiveren giver sit samtykke, finder stk. 2 til 7 anvendelse.

2. Kommissionen foreslår hurtigst en forligsmand fra en liste over uvildige, særligt befuldmægtigede personer. Denne liste udarbejdes af Kommissionen efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler eller, såfremt det drejer sig om ordregivere, hvis aktiviteter er defineret i artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 90/531/EØF, efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Telekommunikationskontrakter.

Hver part i forligsproceduren erklærer, om den accepterer forligsmanden, og udpeger en supplerende forligsmand. Forligsmændene kan opfordre højest to andre personer til i

egenskab at eksperter at rådgive dem i deres arbejde. Parterne i proceduren og Kommissionen kan gøre indsigelse mod de eksperter, forligsmændene har valgt.

3. Forligsmændene skal give den person, der har anmodet om anvendelse af forligsproceduren, ordregiveren og enhver anden ansøger eller bydende, som deltager i den pågældende udbudsprocedure, mulighed for at fremsætte sine synspunkter enten mundtligt eller skriftligt.

4. Forligsmændene skal bestræbe sig på så hurtigt som muligt at opnå en aftale mellem parterne under overholdelse af fællesskabsretten.

5. Forligsmændene underretter Kommissionen om deres konklusioner og om ethvert resultat, som de er nået frem til.

6. Den person, der har anmodet om anvendelse af forligsproceduren, og ordregiveren kan til enhver tid bringe proceduren til ophør.

7. Medmindre parterne træffer anden afgørelse, skal den person, der har anmodet om anvendelse af forligsproceduren, og ordregiveren afholde deres egne udgifter. Endvidere afholder de hver halvdel af omkostningerne ved proceduren, dog med undtagelse af omkostningerne i forbindelse med de intervenerende parter.

Artikel 11

1. Når en interesseret person i henhold til artikel 9, som ikke er den person, der har anmodet om anvendelse af forligsproceduren, inden for rammerne af en bestemt udbudsprocedure har appelleret sagen eller indbragt den for en anden instans i henhold til dette direktiv, underretter ordregiveren forligsmændene herom. Disse meddeler den pågældende, at der er anmodet om anvendelse af forligsproceduren, og opfordrer vedkommende til inden for en bestemt frist at angive, om han er indforstået med at deltage i denne procedure. Nægter den pågældende at deltage, kan forligsmændene, om nødvendigt ved en flertalsafgørelse, beslutte at bringe forligsproceduren til ophør, såfremt de finder, at hans deltagelse er nødvendig for at afgøre uoverensstemmelsen. De meddeler Kommissionen denne afgørelse ledsaget af en begrundelse.

2. Foranstaltninger, der træffes i medfør af dette kapitel, berører ikke:

a) de foranstaltninger, som Kommissionen eller en medlemsstat måtte træffe i medfør af Traktatens artikel 169 eller 170 eller i medfør af kapitel 3 i dette direktiv

b) de rettigheder, der tilkommer den person, der har anmodet om anvendelse af forligsproceduren, ordregiveren eller enhver anden person.

KAPITEL 5

Afsluttende bestemmelser

Artikel 12

1. Inden udløbet af en periode på fire år fra iværksættelsen af dette direktiv tager Kommissionen i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler anvendelsen af direktivets bestemmelser op til fornyet overvejelse, herunder navnlig anvendelsen af de europæiske standarder, og foreslår i givet fald de ændringer, som skønnes nødvendige.

2. Medlemsstaterne fremsender hvert år inden den 1. marts til Kommissionen oplysninger om forløbet af de nationale klageprocedurer, der har fundet sted i det foregående kalenderår. Kommissionen fastsætter i samråd med Det Rådgivende Udvalg for Offentlige Aftaler arten af de pågældende oplysninger.

3. For så vidt angår spørgsmål vedrørende ordregivere, hvis aktiviteter er defineret i artikel 2, stk. 2, litra d), i direktiv 90/531/EØF, hører Kommissionen også Det Rådgivende Udvalg for Telekommunikationskontrakter.

Artikel 13

1. Medlemsstaterne træffer de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme dette direktiv inden 1. januar 1993.

Kongeriget Spanien træffer disse foranstaltninger senest den 30. juni 1995. Den Helleniske Republik og den Portugisiske Republik træffer disse foranstaltninger senest den 30. juni 1997. De underretter straks Kommissionen herom.

Når Medlemsstaterne vedtager disse bestemmelser, skal de indeholde en henvisning til dette direktiv, eller de skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for denne henvisning fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne sætter de i stk. 1 omhandlede foranstaltninger i kraft på de samme datoer som de i ved direktiv 90/531/EØF fastsatte.

3. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 14

1. Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den 25. februar 1992.

På Rådets vegne

Vitor MARTINS

Formand

BILAG

Nationale myndigheder, til hvilke de i artikel 9 omhandlede anmodninger om anvendelse af forligs-proceduren kan fremsendes

Belgien

Services du Premier Ministre / Diensten Van de Eerste Minister.

Ministère des Affaires économiques / Ministerie van Economische Zaken.

Danmark

Industri- og Handelsstyrelsen (indkøbsaftaler).
Boligministeriet (bygge- og anlægskontrakter).

Tyskland

Bundesministerium für Wirtschaft.

Grækenland

Υπουργείο Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας
Υπουργείο Εμπορίου
Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Spanien

Ministerio de Economía y Hacienda.

Frankrig

Commission centrale des marchés.

Irland

Department of Finance.

Italien

Presidenza del Consiglio dei Ministri Politiche Comunitarie.

Luxembourg

Ministère des travaux publics.

Nederlandene

Ministerie van Economische Zaken.

Portugal

Conselho de mercados de obras publicas e particulares.

Det Forenede Kongerige

H. M. Treasury.
